Zaterdag 28 October 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4346

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

De Bossche vlag kan uit.

De „maagd aller vestingen" genomen.
Eiland Samar in de Philippijnen bezet.
Nieuw Japans offensief op Kweilin.

DE STRIJD IN WEST-EUROPA.

„In Zuid-Beveland hebben de Geallieerde strijdkrachten thans de Zuidzijde van de landengte in bezit tot het kanaal ten Westen van Kruiningen. Ons bruggehoofd op de Zuidelijke kust van het schiereiland is versterkt en uitgebreid.

Groede in de Schelde-zak, is in onze handen en wij zitten nu aan de kust ten Noord-Westen van het dorp.

Ten Noord-Oosten van de landengte van Zuid-Beveland hebben wij Bergen op Zoom genomen. Ten Noorden van Essen bevinden onze strijdkrachten zich binnen 3 kilometer van Roosendaal. Op de weg Antwerpen-Breda hebben wij voortgang gemaakt tot het gebied van Zundert.

Wij zitten in de Oostelijke buitenwijken van Tilburg en ten Noorden van de stad hebben onze troepen de omgeving van Loon op Zand bereikt.

Ten Zuiden maakten wij goede winsten en ten Westen hebben onze voorste elementen de weg Tilburg-Breda doorgesneden. De vijand is verdreven uit 's Hertogenbosch en hebben enige verdere voortgang gemaakt in Westelijke richting.

Aan de Oostzijde van de Nederlandse wig sloegen wij een tegenaanval af in de buurt van Meijel waar nog gevechten gaande zijn. Een licht artillerievuur werd gericht op onze eenheden in het gebied van Aken en langs de Belgisch-Duitse grens in de sector ten Oosten van St. Vith.

Nabij Rambevillers maakten wij plaatselijke winsten op verschillende punten. Het dorp Housseras is genomen. Verder ten Zuiden werd een beperkte voortgang gemaakt tussen Bruyères en Le Tholy. In de Vogezen werden pogingen om in onze posities door te filtreren verijdeld en verliezen werden den vijand toegebracht. Het slechte weer beperkte. Vrijdag de luchtverrichtingen." (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 28.10).

ARNHEM ONTRUIMD.

De Duitsers hebben de bevolking van Arnhem ontruimd; de stad is een dode stad; er is niet erg veel schade aangericht; alleen de dijk bij de brug en Oosterbeek zijn erg beschadigd. In de voornaamste straten van de stad hangen de electrische draden van de tram en hier en daar staan vernielde tramwagens. Het provinciebestuur van Gelderland is naar Barneveld overgebracht.

IN ZUID-BEVELAND.

De BBC bericht, dat Britse troepen met lichte artillerie en mortieren Donderdag op Zuid-Beveland landden en de Duitsers daar volkomen verrasten. Zij kwamen aan wal zonder verliezen; na de kustbatterijen te hebben bestormd, nestelden zij zich langs de kust; na vier uren waren zij 2 kilometer het land ingetrokken en hadden wij 200 gevangenen gemaakt. Bij het aanbreken van de dag nam het Duitse verzet toe en een hevig mortiervuur werd geopend; zware gevechten werden geleverd, maar volgens latere rapporten breidden de Geallieerden hun bruggehoofd uit. De Canadezen rukten van het Oosten op over de landengte en naderden tot 15 kilometer van de plaats waar de landingen plaats grepen (Aneta).

GOEBBELS TOT DE DUITSE NATIE.

In een radiorede verklaarde de Duitse Propaganda-minister Dr. Paul Jozef Goebbels, dat hoewel de Duitse fronten in het Oosten, Westen en Zuiden bloot gesteld zijn aan een geweldige druk, „wij geen ongegronde hoop hebben, dat zij spoedig concrete vormen zullen aannemen." Voorts zeide hij, dat de Duitsers „zullen voortgaan met vechten tot een vrede mogelijk is, welke ons volk het recht garandeert om te leven in nationale onafhankelijkheid en uitbreiding op een basis van zijn bestaan". Voor dit doel — zo zeide hij — zullen de Duitsers voortgaan met vechten „hoe bitter en kwellend de gebeurtenissen van de oorlog soms ook kunnen zijn. Niets zal deze beslissing veranderen. Zelfs niet het feit, dat onze vijanden begonnen zijn met een aanval van mannen en materiaal tegen onze grenzen met het uitgesproken doel ons op onze knieën te dwingen vóór het aanbreken van de winter — en niet eens het feit, dat geen vermindering van het vijandelijk offensief uit het Westen, Oosten en Zuiden tot nu toe kan worden gevoeld."

„Eén ding is zeker: dat wij van onze vijanden niets anders behoeven te verwachten dan een hel op aarde, indien wij onze wapenen neerleggen en ons aan hun macht overgeven.... Er blijft niet veel over van de vier vrijheden, die Roosevelt verkondigd heeft. De volken in het Westen, die de Engelse en Noordamerikaanse 'bevrijders' met vlaggen hebben verwelkomd, hebben duur moeten betalen, omdat zij zo voorbarig waren" (Londen, (AP) 27.10).

„Laten wij de Hemel geweld aandoen".
(Mgr. Verriet).

Morgen, op het feest van Christus-Koning, zal ingevolge een bepaling van onzen Apostolisch Vicarius een gebedsdag worden gehouden voor ons land. In Engeland hebben de katholieken gebeden. Mgr. Griffin sprak over de radio tot ons volk. Joden en Protestanten hebben daar en elders hun gebeden gestort. Morgen zullen wij het doen op de zes eilanden van Curaçao. „De nood in ons dierbaar vaderland stijgt ten top", schreef Mgr. Verriet in Zijn communicandum verleden week Vrijdag. „Tegenover zoveel leed mogen wij toch vurig bidden — laten wij de hemel geweld aandoen om van Gods barmhartigheid te verkrijgen, dat er spoedig een einde kome aan dit zo ontzettend lijden". Wel zijn sedertdien enkele steden bevrijd, maar met welk een vreselijk lijden, met welk een verwoesting en pijn is deze bevrijding gepaard gegaan. Er is zeker geen schoner dag voor gebed dan op het feest van Christus-Koning, waarop de kerk in haar zo schoon gebed bidt voor het herstel van het Rijk van waarheid en van leven, van heiligheid en genade, van gerechtigheid, van liefde en van vrede. Van na de hoogmis tot 's avonds zal in alle kerken en kapellen van het gehele vicariaat uitstelling zijn van het Allerheiligste.

Laten allen, mannen vrouwen en vooral ook de jongemannen en jongevrouwen en de kinderen, zoveel mogelijk aan deze aanbidding mededoen. In het padvindersblad „Hoger Op" lezen wij dat de St. Jozefgroep een en ander georganiseerd heeft. Zeker zullen alle andere troepen zulks ook al gedaan hebben. Hoevele katholieke verenigingen voor jongens en meisjes zijn er niet. Hoe groot was de stoet niet van onze katholieke afvaardigingen bij het defilé in het stadion. Laat dan morgen een nog groter, een nog schoner defilé plaats vinden door al onze kerken en kapellen, „opdat door ons gezamenlijk gebed het uur der bevrijding voor ons dierbaar Vaderland spoedig moge slaan".

NIEUW JAPANS OFFENSIEF IN CHINA.

Het Chinese Hoofdcommando maakte bekend, dat de Japanners een nieuw grootscheeps offensief geopend hebben op Kweilin en thans de Chinese stellingen in de buitenwijken van de stad aanvallen. De Japanners kwamen ook 10 kilometer vooruit in een hernieuwde Westwaartse aanval van Pingnam uit op 185 kilometer ten Zuiden van Kweilin. Tegelijk vielen zij Westwaarts aan uit de onlangs bezette zeehaven Foetsjow in Oost-China (Tsjoenking, (AP) 28.10).

JACHT OP DE JAPANSE VLOOT.

Noordamerikaanse vliegtuigen en oorlogsbodems maken jacht op de Japanse oorlogschepen, die zich gehavend terugtrekken van de Philippijnen, waar de keizerlijke vloot 40 schepen verloor zodat haar maximum-sterkte op zijn minst op de helft teruggebracht werd. Bommenwerpers uit China onderhouden speurtochten en wisten reeds een transportschip te vernietigen en twee vrachtschepen te beschadigen. Een waas van geheimzinnigheid omhult de activiteiten van de Geallieerde vlooteenheden, die de gelegenheid niet voorbij willen laten gaan om een nog beslissender overwinning te boeken. (Pearl Harbor, (AP) 28.10).

DE AANVALLEN DER RUSSEN.

Een vriestemperatuur is ingetreden in Oost-Pruisen, terwijl de Russen hun aanvallen op Insterburg, de belangrijke Duitse sterkte, met kracht voortzetten.

De Russische luchtmacht, waaronder grote aantallen Stormoviks, maken gebruik van het heldere weer om felle slagen toe te brengen aan de samengetrokken Duitse manschappen en materiaal. Doch het hoogtepunt van de vinnige strijd om Insterburg is nog niet in zicht.

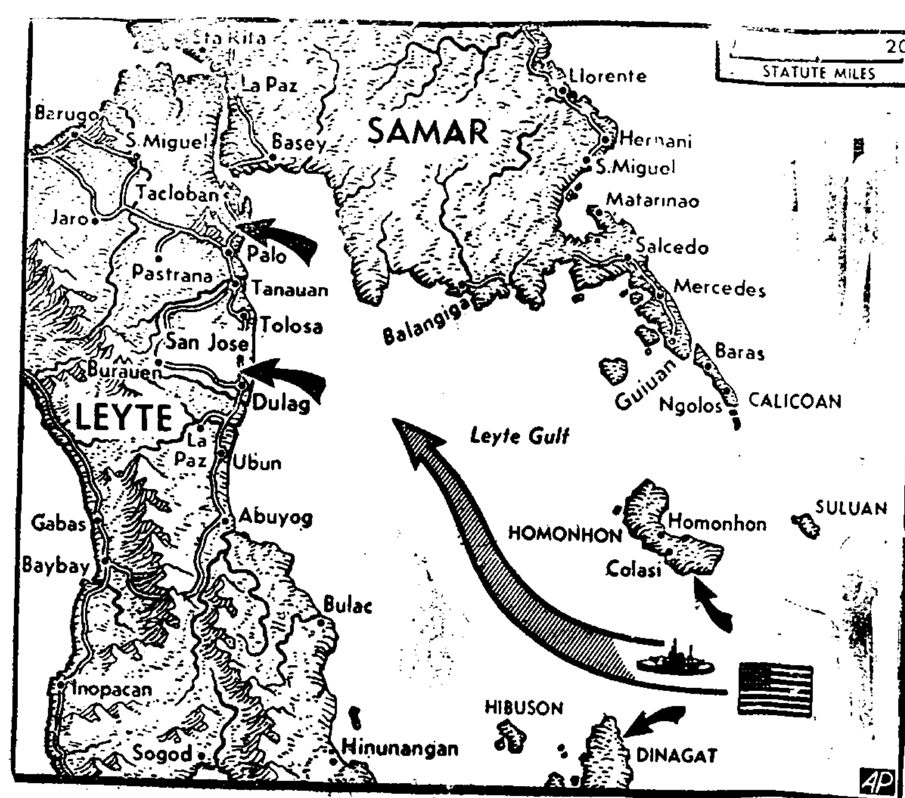
Een bericht van „Rode Ster" zeide, dat de uitgelezen Duitse grenadierbataljons 50 tot 60 procent van hun personeel verloren sedert het begin van het Russisch offensief in Oost-Pruisen. De Russen veroverden 435 steden, dorpen en gehuchten in Oost-Pruisen sedert het begin van de campagne.

Het Roetheense district van Tsjechoslowakije is bevrijd met de inneming van de hoofdstad Ungvar door de Russen, doch belangrijker is het feit, dat minder dan 30 kilometer het 4e leger van Petrov scheidt van het 2e leger van Malinovsky, dat in felle gevechten gewikkeld is langs de bovenloop van de Theiss

Indien de troepen van Petrovs linkerflank in Noord-Hongarije aankomen, moet de stabiele toestand ten Noorden van Debreczen wel gebroken worden en zullen de Russen genoeg kracht hebben voor een opmars naar Kassa in Slowakije.

Op de Zuidhongaarse vlakten woeden nog felle tankgevechten zonder dat een beslissing bereikt is.

Berichten van het Noordelijk front in Noorwegen melden, dat 88 Duitse schepen tot zinken zijn gebracht sedert 10 October en het schijnt alsof de vijand begonnen is met een grootscheepse ontruiming van de Varangerfjord. „Pravda" zeide, dat 50 Duitse schepen en 26 landingsvaartuigen, schuiten en motorboten in de grond zijn geboord van 10 tot 20 October en dat nadien nog 12 tot zinken zijn gebracht (Moskou, (AP) 28.10).

Hier kan men zien waar de Noordamerikanen aan land gingen op het eiland Leyte in de Philippijnen. Heden wordt gemeld, dat het grotere eiland Samar ten Noorden van Leyte bezet is met hulp van Philippijnse guerrilla troepen.

Tsjoenking meldt een nieuwe Japanse aanval op de belangrijke stad Kweilin, spoorwegcentrum en tot voor kort een grote luchtbasis der Noordamerikanen.

NIEUWS VAN OVERAL.

— **De regering** van De Gaulle treft voorbereidingen om de betrekkingen met Franco's regering te hervatten door de republikeinse activiteiten langs de Franse Zuidgrens te beperken. Dit werd bekend gemaakt door zegslieden van Quai d'Orsay. Tien Spaanse consulaten, welke door de republikeinen in Zuid-Frankrijk in beslag waren genomen, zijn thans door de Franse autoriteiten bezet en worden gereedgehouden voor wanneer Franco's Consuls die opnieuw zullen bezetten.

— **Churchill** deelde in het Lagerhuis mede, dat Anthony Eden de Secretaris van Buitenlandse Zaken, zich in Athene bevindt voor besprekingen.

— **Officieel** heeft de Noordamerikaanse marine bekend gemaakt, dat zij 6 oorlogsschepen verloor in de slag om de Philippijnen: het vliegdekschip „Princeton", twee geleide-vliegdekschepen, twee torpedojagers en een torpedojager-geleideschip.

— **Zweden** heeft officieel de regering van De Gaulle erkend als de voorlopige Franse regering.

Het nieuws van vandaag.

De tweede provinciale hoofdstad van Nederland is thans vrij en late berichten over de strijd in Nederland zeggen, dat het gehele Duitse front van 's Hertogenbosch tot de zee instort onder het gewicht van Montgomery's troepen. Britse en Canadese colonnes snellen voorwaarts in een poging 40.000 nazies ten Zuiden van de Maas af te snijden en in de pan te hakken. Men zegt, dat Veldmaarschalk Walther von Model, de Duitse bevelhebber, zich voor de noodzaak gesteld ziet zijn troepen terug te trekken over de bruggen bij Moerdijk en Geertruidenberg, zo deze niet vernield zijn door Geallieerde bombardementen.

Het waren de Britten die 's Hertogenbosch bevrijdden en in een stoot naar het Westen reeds tot de omgeving van Loon op Zand kwamen. Dat Tilburg bevrijd is werd nog niet bevestigd door het Geallieerde Hoofdkwartier, hoewel de radio van Londen dat gisteravond al bekendmaakte en de correspondenten het vanmorgen evenzo melden.

Bergen op Zoom, de „maagd aller vestingen" zoals de Nederlandse militairen de geboortestad van den bekenden Luitenant Emile C.J.M. van de Laarschot noemen, is genomen door de Canadezen.

De Canadezen zijn het ook, die Zuid-Beveland binnendringen om aansluiting te maken met het bruggehoofd dat Britse troepen op de Zuidkust van het schiereiland vormden. In Zeeuws Vlaanderen is Groede genomen en de zee bereikt ten Noord-Westen van het dorp zodat de gehele Zuidelijke oever van de Westerschelde spoedig vrij zal zijn.

De Russen vervolgen hun aanvallen in Noorwegen, Oost-Pruisen, Tsjechoslowakije, Hongarije en Joegoslavië en boeken overal goede winsten, doch in Italië heeft het slechte weer de verrichtingen volkomen lamgelegd.

Generaal MacArthurs troepen in de Philippijnen, hebben thans in samenwerking met de Philippijnse guerillatroepen het eiland Samar bezet.

Op Leyte zelf zijn reeds meer dan 14.000 Japanners gedood en de volledige bezetting van dit eiland zal niet lang meer op zich laten wachten.

Noordamerikaanse vliegtuigen en oorlogsschepen speuren nog naar de resten van de verslagen Japanse vloot, die volgens nadere berichten ten minste 40 schepen verloor. Het Noordamerikaanse verlies bedroeg 6 oorlogsbodems.

Het Japanse leger in China heeft evenwel een nieuw offensief geopend op het belangrijke Kweilin, hetgeen een goede herinnering is dat Japan nog lang niet verslagen is.

DE KRONIEK DER VICTORIE

23 October — Het Helleense eiland Euboea van Duitsers gezuiverd. MacArthurs troepen op Leyte bevrijden de hoofdstad Tacloban. De weg naar Zuid-Beveland door de Canadezen doorgesneden.

25 October — De Russen nemen Augustov nabij de Oostpruisische grens. Guerrilla-gevechten in Noord-Spanje gemeld. De Japanse vloot in een grote zee- en luchtslag bij de Philippijnen verslagen. De Russen rukken Noorwegen binnen en nemen Kirkenes.

26 October — Geallieerde troepen op Zuid-Beveland geland.

27 October — 's Hertogenbosch bevrijd.

* * *

De oorlog tegen Japan is waarschijnlijk met enkele maanden verkort als gevolg van de grote overwinning, welke de Noordamerikaanse vloot en luchtmacht aan het begin van deze week behaald hebben op de Japanse vloot rondom de Philippijnen.

Het is de beslissende slag geweest, die de Noordamerikanen reeds langer dan een jaar gezocht hebben doch nooit hebben kunnen voeren, aangezien de Japanners hun vloot angstvallig in reserve hielden tot zij meenden dat het moment gekomen zou zijn om toe te slaan.

Met de landing van MacArthurs troepen op het eiland Leyte in de Philippijnen achtte Admiraal Naokuni Nomura de tijd eindelijk gekomen om zijn vloot in de waagschaal te stellen. Want eenmaal hoog en droog in de Philippijnen gezeten zouden de Noordamerikanen zich midden in het Rijk van de Opgaande Zon genesteld hebben en zich zo dicht bij Japan en het vasteland van Oost-Azië bevinden dat het practisch onmogelijk zou zijn een volgende aanval van hen tijdig te onderscheppen.

ADMIRA AL NOMURA
De tijd was eindelijk gekomen.

De strategie van Admiraal Nomura — gezien de middelen die hij bezat — was dus niet slecht te noemen. De aanvalstactiek van de Japanners scheen ook niet kwaad. Van drie kanten kwamen de oorlogsbodems aanzetten: uit het Noord-Westen, het Westen en het Zuid-Westen.

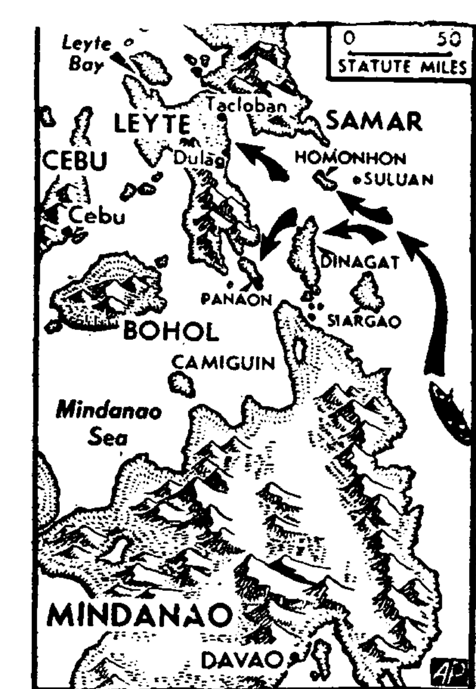
Dat desniettemin de Japanse vloot verslagen werd is te danken aan verschillende factoren, o.a.:

a) De reactie van de Japanse vloot was verwacht bij de invasie van de Philippijnen en de voorbereidingen waren getroffen om aanvallen op de invasievloot af te slaan;

b) De quantitatieve en qualitatieve meerderheid van de Noordamerikaanse schepen en vliegtuigen.

Bovendien had Admiraal William Halsey Jr., Bevelhebber van de 3e vloot, de voorzorg genomen om de uiteenliggende Japanse bases in de Stille Oceaan aan te vallen en zoveel mogelijk de vijandelijke bevoorrading te ontwrichten.

Honderden Japanse vliegtuigen werden daarbij op de grond of in de lucht vernield en tientallen schepen in de grond geboord of beschadigd.

DE LANDING OP LEYTE
De Noordamerikaanse troepen landden op Leyte na de ingang van de golf te hebben vrij gemaakt.

De 7e vloot van Admiraal Thomas Kinkaid had tot taak de 600 schepen en landingsvaartuigen, welke MacArthurs troepen en materiaal uit havens in Nieuw Guinea en elders naar de Philippijnen voerden, te beschermen.

Toen de aanval van de Japanners ontdekt werd trok Halsey de hoofdmacht der Japanners tegemoet, welke uit de richting van Formosa kwam. De vliegtuigen van Vice Admiraal Marc Mitscher trokken vooruit en wisten de vijandelijke vliegdekschepen spoedig zo ernstig te beschadigen, dat de vijandelijke vloot practisch geen dekking meer had van haar luchtmacht. Enkele Japanse vliegtuigen kwamen van Luzon vliegvelden, doch deze dekking bleek onvoldoende, zodat hier de grootste overwinning geboekt kon worden.

Admiraal Kinkaid rekende intussen af met de vijandelijke vlootmachten die door de Soeloe-zee en de Sibuyan-zee kwamen aanzetten.

Niettegenstaande de belemmering van de vele transport-, vracht- en landingsschepen waarover hij de wacht moest

houden, wist hij den Japanners rake klappen toe te brengen, zodat geen enkel vijandelijk schip ongedeerd uit de strijd te voorschijn kwam.

De vlootafdeling van Schout bij Nacht Daniel Barbey zou zelfs kans gezien hebben om van een strijdmacht van 8 Japanse oorlogsschepen in de Soeloe-zee er 6 tot zinken te brengen, waaronder 2 slagschepen, 1 kruiser en 3 torpedojagers. Zo dit bevestigd mocht worden heeft Barbey hiermede een overwinning van de eerste orde geboekt.

SCHOUT BIJ NACHT BARBEY
Een overwinning van de eerste orde

De Noordamerikanen hebben in het verleden evenwel getoond, dat zij geen bekendmaking doen omtrent vijandelijke verliezen alvorens zij volkomen zeker zijn van hun zaak. Van de andere kant hebben wij genoeg ervaren, dat de Japanse hoera-berichten gewoonlijk niet eens een grond van waarheid hebben.

Het was nauwelijks een week vóór de invasie van de Philippijnen, dat Radio-Tokio verkondigde, dat als gevolg van de (Japanse) overwinning bij Formosa de invasie van de Philippijnen ten minste twee maanden zou moeten worden uitgesteld.

De vorige week spraken wij in onze Kroniek de hoop uit, dat spoedig een actie zou plaats vinden om Nederland uit de greep des vijands te bevrijden.

Na de stilstand van enkele weken schijnt deze actie nu begonnen te zijn. Door de aanvallen der Britten en Canadezen tijdens de afgelopen week heeft zich het vooruitzicht geopend, dat spoedig geheel Brabant en een groot deel van Zeeland bevrijd zullen zijn. Tienduizenden nazies zien zich voor een onmiddellijke ramp gesteld en weren zich verwoed om deze af te wenden. Zij weten ook, dat van hun verzet het Reich zeer afhankelijk is. Want de Geallieerden hebben de grote haven van Antwerpen nodig als zij een offensief op grote schaal tegen Duitsland willen beginnen en zij hopen dit nog vóór de winter te doen.

Het Noordamerikaanse 1e leger heeft de verovering van Aken nog steeds niet uitgebuit om een doorbraak naar de Rijn te forceren en dit wordt gezien als een gevolg van de onvoldoende bevoorrading. In het Oosten van Frankrijk sleept de strijd zich ook maar moeizaam voort tegen een verzet dat eerder toe dan af schijnt te nemen.

Sommige militaire waarnemers menen, dat de Russen nu weer aan bod zijn voor een aanval aan het centrale deel van het Oostfront, niettegenstaande hun verrichtingen in de Balkan, Oost-Pruisen en het hoge Noorden waar de Duitse basis Kirkenes op Noors grondgebied dezer dagen genomen werd.

Sedert de gevangenneming van den Poolsen Generaal Bor in Warszawa is het in deze centrale sector nogal stil geweest.

Het leger van Maarschalk Konstantin Rokossovsky valt zelfs maandenlang niet meer aan en men vraagt zich onwillekeurig af of dit om militaire of politieke reden is.

De gehele geschiedenis van de opstand der Polen in Warszawa is trouwens nog duister en de besprekingen, die onlangs te Moskou gehouden zijn tussen Stalin en Churchill en tussen de vertegenwoordigers van de beide Poolse regeringen, hebben hierin nog geen opheldering gebracht.

Opmerkelijk is wel, dat de Russen, toen alles nog rustig was in Warszawa, in hun bladen en via de radio de Poolse vaderlanders ophitsten tot een opstand tegen de Duitse bezetters.

Nog op 3 Augustus, drie dagen nadat Bor begonnen was met zijn opstand, werd hij door Moskou ervan beschuldigd niets te doen. Op 17 Augustus, toen de opstand eenmaal bekend was, werd Bor er door „Izvestia" van beschuldigd „de bijna onbewapende bevolking van Warszawa" in de strijd geworpen te hebben.

Deze vreemdsoortige critiek op den Generaal is natuurlijk te wijten aan het feit, dat hij evenals de grote meerderheid der Polen trouw was aan de regering van Mikolajczyk te Londen.

Hoe meer de overwinning nadert hoe duidelijker het wordt, dat de Russen erop uit zijn Europa aan zich te binden door een machtspolitiek.

In Roemenië, waar de communistische partij slechts 2000 leden telt, leeft het volk voortdurend in angst en hebben de communistische cabinetsleden steeds het beslissende woord.

Bulgarije staat op het punt een communistische staat te worden. Pogingen om er een democratische regering te vormen na de capitulatie werden volkomen verijdeld.

In Joegoslavië is de leider — Tito — een communist van het zuiverste water en Hellas was het volk bijna even bevreesd voor de ronddolende communistische benden als voor de nazies.

Reeds in West-Europa doet de communistische invloed zich gevoelen en dit werd in de afgelopen week nog krachtig beklemtoond door de Russische invasie van Noorwegen en de uitbarsting van guerrilla-gevechten in Spanje.

De mooie woorden, die Churchill enige tijd geleden in het Lagerhuis sprak ten aanzien van Franco, krijgen thans betekenis. Hoewel de Britse regering het fascisme in Europa tracht te verdelgen, gevoelt zij er blijkbaar even weinig voor om een communistische regering in Spanje te zien zitten.

Franco zal men gemakkelijk klein kunnen houden, doch indien de Roden in Spanje aan het bewind zouden komen zal Groot Britannië zeker even bezorgd worden over de Straat van Gibraltar als Turkije thans is over de Dardanellen. Bovendien heeft het Kremlin onlangs der Egyptische regering de stuipen op het lijf gejaagd met een verzoek om aandelen in het Suëz Kanaal.

Generaal Charles de Gaulle schijnt ten opzichte van Spanje dezelfde politiek te zullen voeren als Churchill. Het herstel van de betrekkingen tussen Frankrijk en Spanje wordt spoedig verwacht, niettegenstaande het verzet van de linkse bladen.

Welke de Noordamerikaanse politiek ten opzichte van Europa is valt niet op te maken, het heeft er zelfs veel van dat de Verenigde Staten zich niet willen inmengen in Europese aangelegenheden.

Het is daarom te hopen, dat de regelingen welke Churchill in Moskou getroffen heeft, van zodanige aard zijn, dat de Grote Drie in goede kameraadschap de oorlog ten einde brengen en de vrede verzekeren.

HOOFD SOCIALE EN ECONOMISCHE ZAKEN.

Zijne Excellentie de Gouverneur van Curaçao heeft bij beschikking van heden Mr. Dr. Moises F. da Costa Gomez tijdelijk ontheven uit de betrekking van griffier van het Hof van Justitie en heeft hem voorlopig tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van Hoofd van het Bureau van Sociale en Economische Zaken met ingang van 30 October as.

GEZONDHEIDS-TOESTAND MEESTER HOOGEVEEN.

Meester Henri J. M. Hoogeveen, die na zijn reis uit de Verenigde Staten van Noord-Amerika in het Sint Elisabethsgasthuis werd opgenomen, werd gistermiddag uit voorzorg voorzien van de laatste H.H. Sacramenten der Stervenden. Alhoewel vannacht enige verbetering intrad, blijft zijn toestand ernstige zorg baren.

HET JEUGDCONCERT.

Gisteren na de ondergang der zon was het een algemen, avond van verpozing. Hier belichtte C. v.O.e.O.'s Jan van Bergeyk de Grickse beeldhouwkunst, dáár verschafte Dr. Christiaan J. H. Engels een inzicht inzake het voedsel van Curaçao. Maar de avond, die wij dan gelukkig konden bijwonen was het zesde jeugdconcert, dat aangeboden was door het Protestantse Kerkkoor Emmastad en gegeven werd in het Briontheater. Reeds enige dagen daarvoor was het te Emmastad gegeven en waren wij toen helaas niet in de gelegenheid het concert bij te wonen, het was een prettige omstandigheid, dat het te tweeden male gegeven werd.

Na het volkslied was het het Beati Mortui van Mendelssohn, waarbij de kledij der koorleden zo schoon zich paarde, deed uitkomen hoe voortreffelijk muziek en woord bijeen passen. Misschien omdat het onze eigen taal was, dat dit in het Oogstlied en in Wildzang nog beter naar voren trad. Als soliste van de avond trad mejuffrouw van Grieken op, waarbij de heer Boon, die in een korte maar buitengewoon vlotte inleiding de aanwezigen op de hoogte had gesteld van de avond, als begeleider optrad. De Lente, het eerste gedeelte van Haydns oratorium De Jaargetijden, was zeker het zwaarste stuk van de avond. Vooral was het de Heer C. Sengers, die hierbij in de door hem gezongen stukken, een bezieling wist te leggen, die zeker een der beste momenten van de avond was. Hiermede willen wij geenszins te kort doen aan de zangeres Mevrouw van Kofen en de Heer Kruizinga. Integendeel, het waren hun partijen, die de ondergrond verleenden aan het geheel. Alle medewerkers aan deze avond verdienen zeker en woord van dank, het geen hun ook gisteren niet onthouden werd, voor wat zij doen.

Deze jeugdconcerten zijn van groot belang en vooral wanneer men zulk een uitnemenden inleider treft als gisteravond werken deze avond verdienen zeker een culturele vorming van onze jeugd.

DON BOSCO.

Zondagmorgen 10.30 uur zal de Heer G. H. Zaal voor de onderwijzersvereniging „Don Bosco" in de San Tarcisio Club te San Mateo een lezing houden over „Brazilië".

VERENIGINGSNIEUWS.

— Katholieke Sport Centrale: Hedenmiddag 15 uur Ecuador Jr. — Dosko Jr.; 16.15 uur Postkantoor — Economische Zaken (Wiwa-competitie).

Zondag: 10 uur Adelaars — Vera Cruz; 16.15 uur K.S.C.-elftal — Portugezenelftal (scheidsrechter Visser).

ROB LEND DOET AAN BILOCATIE.

Bilocatie is het tegelijkertijd aanwezig zijn op twee verschillende plaatsen. De meeste mensen kunnen dat niet, maar de posterijen hebben Rob Lend geholpen, Toen kon het wel. Donderdag werd Schilder Lend van alle kanten verwonderd toegesproken, dat hij in Colombia zat. Leerlingen keken elkander aan en meenden dat Leud op Curaçao was, maar hij schreef uit Bogotá.

En overal weer hetzelfde. Hallo Lend, nu al weer terug? — Ja, uit het sanatorium antwoordde de Schilder dan maar steeds. Hij was nl. Woensdag uit het sanatorium ontslagen, waar hij een dag of wat was geweest. Toen de zoveelste het gevraagd had, begon het duidelijk te worden. De post, die Schilder Lend drie maanden geleden te Bogotá in de bus gedaan had, is deze dagen op Curaçao beland, werd hier gedistribueerd en bracht de ontvangers in de waan, dat Lend weer naar Colombia was gegaan.

Rob Lend deed toch niet aan bilocatie.

Dezer dagen ontving het waarnemend Hoofd van de G.P.D. ook nog een brief van... zichzelf. De Heer Winters schreef indertijd aan het Hoofd van de G.P.D. (Elias). In Juni vertrok Elias al, nu kwam de brief aan en het Hoofd van de G.P.D. (Winters) maakte een brief open, welks inhoud hem bekend voorkwam. Wat is dat toch? zeide hij mijmerend in Sjon Haims zalen. Bij het omdraaien van de brief ontwaarde het Hoofd zijn eigen handtekening.

SANTA MARTA.

Naar aanleiding van wat den Colombiaansen journalist betreffende Santa Marta heeft verteld (zie „Dagblad Amigoe di Curaçao" van Zaterdag 21 October 1944), zou ik gaarne nog het volgende willen toevoegen:

De meeste verlofgangers gaan nu naar Colombia. Men prefereert zijn vacantie door te brengen in Bogotá, Medellin, Cali enz. Deze zijn de grote steden van Colombia, waar men gelegenheid heeft de handel, industrie enz., van het land te zien. Doch Santa Marta, eens het rijkste deel van Colombia, van waar men millioenen trossen bananen naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika per boten van de United Fruit Co. uitvoerde, wordt haast niet bezocht. En toch heeft Santa Marta haar bezienswaardigheden.

Eenmaal in Barranquilla is een reisje naar Santa Marta niet duur. Men kan er naar toe gaan per vliegtuig (ca. 15 minuten), per rivierboot, d.i. een nacht in de boot tot Cienaga, van daar per trein (ca. 2 uren) naar Santa Marta, of per „expreso" (een nieuwe lijn), over zee (vertrek 8 uur, aankomst 15 uur).

In Santa Marta zijn goede hotels. De beste grenst aan de zee, vanwaar men ook kan gaan zwemmen. Bezienswaardig is het huis waar Simón Bolivar woonde en stierf, t.w. San Pedro de Alejandrina, dat als een heiligdom van Colombia wordt beschouwd. Men wordt door een gids rondgeleid, die uitvoerig vertelt over de aanwezige monumenten en onderaardse kelders.

Van Santa Marta uit kan men naar de bananenvelden gaan.

Na een autorit van 40 à 50 minuten, door de Callejon Gran Via, komt men in Minca aan (d.i. 1500 à 2000 meter hoog in de Sierra Nevada). Hier zijn ook hotels aanwezig en villa's te huur, waar voornamelijk de Noordamerikanen hun vacantie doorbrengen. De natuur is hier erg mooi. Rivieren, planten, bloemen en vruchten zijn er in overvloed. De temperatuur is overdag 20° C en 's nachts kouder. Soms gaat er een dikke mist voorbij, zodat men ongeveer een ½ meter, verder niets kan zien. Paardrijden is hier een sport, die veel beoefend wordt.

Zo ziet men, dat, al is Santa Marta een beetje afgelegen, het toch een plaats is, die de moeite waard is te bezoeken.

J.M.P.

FILM

„Voice in the Wind" (Roxy) moet men gaan zien. Het is een film van mensen met een ziel, die moeten leven in deze krankzinnige wereld en daaraan sterven met een gebroken geest en met een gebroken hart. Het is een oorlogsfilm, die geen haat kweekt en geen glorie predikt van overmacht van materiële dingen, van bruutheid en van valse leuzen. Het is mensenleed, diep en aangrijpend. Het leven van twee mensen wordt gedood, niet door een kogel, niet door sneuvelen in actie, maar simpel door te moeten leven in een wereld van zulk een onmenselijkheid. Zó zijn er tienduizenden gestorven en vele andere akkeren ziek door het leven niet lichamelijk dood, maar hun vermorzelde ziel schenkt geen levenskracht meer aan een doelloos voortlevend lichaam. Deze mensen met een ziel kunnen. Gode zij dank in deze chaotische, waanzinnige wereld niet verder meer leven. Het is de aanklacht tegen onze tijd.

Deze oorlogsfilm, technisch een uitnemend stuk werk, wordt op sublieme wijze vertolkt door Francis Lederer en Sigrid Curie. Velen zullen deze film een rare film vinden. Maar gaat deze film toch zien. Ziet eens iets raars, misschien ontdekt u dan de raarheid van de wereld, waarin wij leven.

WERELD NIEUWS

CANADA BOUWT DUIZEND SCHEPEN.

Canada heeft duizend schepen gebouwd sedert het begin van de oorlog.

Het 1000e schip tevens 500e oorlogsvaartuig is een mijnenveger van de Algerijnse klasse, de „Myrmidon", een van de vele schepen die in Canada gebouwd werden voor de Koninklijke Britse Marine.

De duizend schepen die gebouwd werden omvatten: 352 vrachtschepen, tankschepen, proviandschepen en herstelingsschepen; 500 gevechtsschepen en marine-vaartuigen van torpedoboten tot torpedojagers; en 148 speciale schepen, zoals veerschepen, moederschepen, slopingsvaartuigen, spoorwegschuiten en grote stalen sleepboten.

Bovendien heeft Canada meer dan 6.500 kleine vaartuigen in honderden verschillende types afgeleverd aan leger, marine en luchtmacht. Hiertoe behoren landingsvaartuigen, lichters, sloepen, kotters enz. Canada is thans nummer drie als scheepsbouwer onder de Verenigde Naties.

GOEDE OOGST IN CANADA

De oogst van graan, fruit en aardvruchten is over het algemeen overvloedig geweest in Canada gedurende dit jaar en de opbrengsten van de meeste landbouwproducten zijn uiterst bevredigend geweest in alle provincies, aldus zegt een rapport van de Bank van Montreal over het seizoen.

De Wind is gedraaid.

Een paar dagen in het jaar draait onze tijdloze passaat. Als de passaat draait, draait heel Curaçao. De deuren van de huizen klepperen, omdat alleen de sloten op het Noord-Oosten goed zijn. Het onhandige mechaniek, waarmede wij dag in dag uit trachten de ventana's te sluiten, werkt niet meer. De getrapte blokjes, die wij hebben om bij gebrek aan beter, onder de ventana's te zetten, passen niet — alleen naar het Noord-Oosten gaat het.

De vlaggen raken verward in de telefoonlijnen, slaan door de vensters, omdat de wind niet uit het Noord-Oosten waait; alles wat daar niet goed voor hing werd al jaren geleden gestaakt. De deftige huizen die achter de wind gebouwd zijn, krijgen nu de mistige lucht van de Isla — en op Marchena is het feest. Bedden moeten verplaatst worden, omdat alles op de Noord-Oost passaat is berekend en de gedraaide wind juist op uw leger slaat. Een hopeloos geval is het met de ambtelijke lessenaars, die zo goed en zo kwaad zó geplaatst zijn, dat men zo min mogelijk last van de passaat had — nu blaast de zwoele wind de papieren er juist af.

Het hele eiland is in de war, wanneer de vlag van het fort naar binnen waait. Het drabbige watervlak van de anders zo levendige St. Anna-baai, weet niet waar het vuil heen moet. De draaiende wind waait de afval uit het Schottegat en is het bij de zee gekomen, dan blaast de immer draaiende wind het weer terug. Kisten, sinaasappels, latten en onherkenbare kluwen drijven er rond. Of beter: het lijkt als zitten ze vast in de teerachtige vlakte die zelf met brede strepen als een mantel over het watervlak ligt. Het heet hier tropen, en daarom is de vergelijking wat raar, maar als men op het nieuwe baai-kasteel III van Otrabanda naar Punda vaart, denkt men een ijsbaan te zien. Een vuile ijsbaan, waar de terzijde geveegde sneeuw vies en vaal geworden is van de pas ingetreden dooi — waar de ondergaande zon nog een natte glans aan het glimmende ijs — dat teer is — onttovert.

Hier houdt de vergelijking met de ijsbaan op. Want als de wind draait op Curaçao, wordt het warm, heel warm. Zegeningen worden gesproken aan het adres van de passaat, die anders gevloekt wordt. Het 'hosanna' en het 'kruisigt' wisselen zelfs hier elkaar af. Wat snakken wij moede natte- hemdendragers naar de passaat, die "nerveus" maakt, die onze haren verwart en papieren wegblaast, die het zweet onzes aanschijns doet drogen, de luchten van onze welgekozen woning zuivert. Nu zuchten wij, wanneer van de weeromstuit onze magen en ingewanden van streek geraken, de rode vond ons prikt en kietelt tegelijk.

Alles is in de war, als de winden niet meer waaien om de rotsen van ons eiland. Dan komen de muggen — altijd als het muggennet stuk is, hetgeen ook niet zo erg is, want er zitten er toch altijd onder ook. Hetgeen erger is dan het ergste, want hoe harder u het zoemende diertje verjaagt, des te angstiger het wordt, opgesloten in de nauwe engte van een muggennet met zo'n groten man. Daar komen de torren, vliegen, insecten en wat er aan tropische weelde maar leven en tieren wil. Stekende zandvliegjes pijnigen ons lijf, dat kostbaar goed onzer strelende zorgen. Wij hebben een plaag van vliegende mieren gehad, beesten die overal neerstrijken met een euvele moed. Bij zwermen dalen ze op de tafel, op ons brood, kleefden zij in de boter, lieten de vleugels achter als een jas die uitgeworpen wordt om de warmte. In je ogen dalen ze en het vocht dat de natte weerglans in uw schone ogen roept, wordt een bad voor de mieren. Op uw moe bezwete handen en nek en overal waar ze dalen zitten ze vast. De wind is gedraaid op Curaçao en al ons doen en laten is verstoord. De natuur zendt regen buiten de regentijd over huizen welker daken lek zijn.

En almaar slaan wij met onze handen naar de miriaden die ons kwellen uit de lucht. De zoemende muggen gieren om onze oren en maken bulten in het korte ogenblik, dat u zich uitkleedt. Wat moeten wij krabben in ons leger. Waar ook al weer muggen zitten.

De wind is gedraaid op Curaçao. Maar straks komt hij weer, onze eigen passaat. Dan gaan de muggen, dan gaat het vuil, dan wapperen de vlaggen weer en dan slapen wij. Dan waaien de winden weer om de rotsen, in het kille Noorden, maar ook op doesji Corsow.

Generaal Douglas MacArthur (derde van rechts), Bevelhebber der Geallieerde strijdkrachten bij de invasie van de Philippijnen, gaat aan land met een landingsvaartuig. De Generaal maakte de reis aan boord van de Noordamerikaanse kruiser „Nashville" (op de achtergrond). Tweede van rechts is Kolonel Lloyd Lehrbas, MacArthurs adjudant.

SURINAME

VERDUISTERING SURINAME OPGEHEVEN.

De verduistering in Suriname is opgeheven. Ook werd de vrijheidsbeperking van de Heren Bos Verschuur en Gunther volledig opgeheven. Tenslotte bericht men ons nog, dat het gouvernement van Suriname de opheffing van de staat van beleg voorbereidt.

BUITENLAND

— Geallieerde troepen, die van de Britse kruiser „Sirius" aan land kwamen, hebben het eiland Piskopi ten Noord-Westen van Rhodos in de nacht van Donderdag op Vrijdag bezet. De Britse oorlogsschepen „Aurora", „Emperor", „Tyrian" en „Tepcott" bombardeerden Donderdag het eiland Melos.

— Kolonel Ernst von Hammer, de Duitse militaire commentator, zeide, dat de Russen een nieuw krachtig offensief geopend hebben ten Zuid-Oosten van Liebau en ten Oosten van Autz in Letland.

— De Dominicaanse vertegenwoordiger bij de honkbalwedstrijden in Caracas heeft bekend gemaakt, dat hij overweegt om zijn ploeg terug te trekken uit het tournooi, gezien de vijandigheid van het Venezolaanse publiek, dat de spelers bekogelt met flessen.

— President Roosevelt is in Philadelphia aangekomen, waar hij gisteravond een politieke redevoering heeft gehouden. De President zeide o.a.: „Wij hebben 8 millioen personen in ons leger, waaronder 126.000 vrouwen. Meer dan de helft van ons leger is overzee. Onze marine heeft meer dan 1500 oorlogsschepen, gesteund door een armada van 50.000 andere vaartuigen, waaronder landingsvaartuigen. Wij hebben meer dan 3½ millioen man in onze marine en meer dan 100.000 vrouwen.

— De Noordamerikaanse Onder-Secretaris van Buitenlandse Zaken, Edward Stettinius, zeide dat hij zeer bemoedigd is door de besprekingen, welke hij Donderdag gevoerd heeft met de vertegenwoordigers van de Latijns Amerikaanse landen over het plan van Dumbarton Oaks. De gezanten hebben vele kostbare voorstellen gedaan, welke van nut zullen zijn bij het vormen van de vredesorganisatie.

— Stalin maakte in een dagorder bekend, dat de laatste belangrijke stad in de Carpato-Oekraïne (Roethenië) Ungvar genomen is door het Rode leger.

— De Noordamerikanen maken goede vordering op het eiland Leyte en hebben bovendien de Japanse weerstand op het eiland Samar gebroken met behulp van de Philippijnse guerrillero's. Het eiland Samar is groter dan Leyte. Op Leyte werden sedert het begin van de invasie 14.045 Japanners opgeruimd of meer dan de helft der vijandelijke strijdkrachten op het eiland. De Noordamerikaanse verliezen op de grond bedroegen 518 doden, 139 vermisten en 1503 gewonden voor een totaal van 2160.

— Semi-officeel wordt uit Madrid gemeld, dat de Spaanse guerrillero's die over de Spaans-Franse grens kwamen, thans ongeveer een half dozijn dorpen bezetten tussen Canfranc en Andorra en het republiekje Andorra hebben ingepalmd.

— De regering van Argentinië heeft een uitnodiging gericht aan de overige Latijns Amerikaanse landen voor een bijeenkomst der Ministers van Buitenlandse Zaken. In diplomatieke kringen gelooft men, dat dit een uitdaging is aan de rol der Verenigde Staten als leider in Pan-Amerikaanse aangelegenheden.

DE SPAANSE REPUBLIKEINEN.

De Spaanse republikeinen zullen van 2 tot 4 November bijeenkomen in de Franse stad Toulouse op slechts 100 kilometer van de Spaanse grens, om tot een beslissing te komen „omtrent de beste methoden" teneinde Franco's regime omver te werpen. Dit werd bekendgemaakt door het hoofdkwartier der republikeinen in Parijs. Intussen zeide een Londense diplomatieke bron, dat Kolonel Enrique Lister, de verdediger van Madrid tijdens de burgeroorlog, het bevel voert over de Spaanse Maquis langs de Frans-Spaanse grens. (Londen, (AP) 26.10).

BEVRIJDING VAN TRANSYLVANIË VOLTOOID.

Stalin zeide in een dagorder aan Maarschalk Rodion Malinovsky: „De troepen van het tweede Oekraïne-front hebben heden 25 October stormenderhand de steden Satu Mare en Carei (30 kilometer ten Zuid-Westen van Satu Mare en 16 kilometer ten Oosten van de Hongaarse grens), belangrijke sterktepunten in het vijandelijk defensie-systeem in Noordelijk Transylvanië, bevrijd.

Hiermede hebben onze troepen de bevrijding van Transylvanië van den vijand voltooid". In Moskou werd de overwinning gevierd met een saluut van 20 salvo's door 224 kanonnen (Londen).

DOMINICAANSE MISSIE BRAZILIË.

Pater Marcel Marie Demsarais O.P., de bekende schrijver, heeft Montréal verlaten op weg naar Brazilië waar hij het hoofd van de pas opgerichte Dominicaanse missie te Beol Horizonte (in de staat Minas Gereas) zal worden. De Paters Etienne Marie Laporte O.P. en Gustave René Picher O.P., die beiden van 1940 tot 1942 de martelingen in een Japans concentratiekamp ondergingen, vergezellen hem (ncwc).

NEDERLAND

DE BELGEN LEVEN MEDE.

Aneta meldt uit Brussel, dat in geheel België diep medeleven bestaat met de rampen, waardoor Nederland getroffen wordt. Wellicht nooit in de geschiedenis hebben de Belgen zulke vriendschappelijke gevoelens tegenover hun Nederlandse buren gekoesterd en vele kranten geven uiting aan deze gevoelens. „La Cité Nouvelle" dringt er op aan, dat het Rode Kruis zich op grote schaal zal bezig houden met datgene aan Nederland te verschaffen, wat het meeste nodig heeft of om onderdak te geven aan de daklozen (Aneta).

NIET HELPEN BIJ HET STELEN.

De Nederlandse regering heeft de burgemeesters en de ambtenaren over Radio-Oranje medegedeeld dat zij niets mogen doen om de Duitsers te helpen bij het stelen van kleding en dekens van de Nederlanders (Aneta).

EEN BAS EN EEN GUITAAR.

Met het 1e Noordamerikaanse leger:

De bevolking van de Limburgse mijnstad Heerlen heeft in een mooi gebaar haar waardering laten blijken voor de Noordamerikanen; zij wilden een geschenk aanbieden, maar de Noordamerikanen schenen alles te hebben. Toen kregen wij in de gaten, dat het muziekcorps een bas en een guitaar te kort kwam; de gehele stad werd doorsnuffeld en de 2 instrumenten werden ontdekt en plechtig aan het muziekcorps overhandigd als teken van dankbaarheid der bevolking (Aneta).

USA-CONSUL TE AMSTERDAM BENOEMD.

Albert M. Doyle is door het Noordamerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken tot consul-generaal te Amsterdam benoemd, zodra dit bevrijd zal zijn. Doyle, thans aan het Noordamerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zak enverbonden, begon zijn loopbaan bij de consulaire dienst als vice-consul te Amsterdam in 1922 en diende als consul te Rotterdam van 1926 tot 1929. Hij bekleedde nog verschillende andere functies o.a. te Brisbane en Sydney alvorens hij te Washington kwam (Aneta).

CONCERT TEN BATE NEDERLANDSE STUDENTEN IN NEW YORK.

Egon Petri, een bekend Nederlands pianist en Helen Traubel, die als sopraanzangeres verbonden is aan de Metropolitan Opera te New York, zullen de solisten zijn op het eerste concert te geven ten bate van het „Hendrik Willem van Loon"-fonds, welk concert gegeven wordt door The National Symphony Orchestra of Washington, onder leiding van den Nederlandsen dirigent Hans Kindler, in het gebouw van de Metropolitan Opera te New York op 5 December as.

Het doel van het concert is geld te verkrijgen voor de uitwisseling van Nederlandse en Noordamerikaanse studenten en om speciale hulde te brengen aan de moed van de Nederlanders. Het concert staat onder de bescherming van Mevrouw Roosevelt en Hare Koninklijke Hoogheden Prinses Juliana en Prins Bernhard (Aneta).

HET WAS GENOEG.

Vele mooie bakstenen huizen in het gebied van Nijmegen zijn in puin gelegd door Duits granaten die nog steeds in de richting van de Waalbrug worden afgevuurd. Hoewel het machinegeweervuur zo dichtbij is dat het duidelijk gehoord kan worden zijn de Nederlanders weergekeerd maar hun huizen in wier tuintjes nu de felle chrysantemus staan te bloeien. De Baltimore Sun schrijft een lang artikel over het leven in deze streek en haalt het geval aan van een vrouw, die gedurende jaren de zorg voor een onbekende Joodse vrouw op zich nam; zij had haar woonplaats, Amsterdam, verlaten om hier een huisje te betrekken, waar het haar gemakkelijker viel de Jodin te verbergen; later bracht zij geruime tijd met haar beschermelinge in de bossen door omdat ook haar villa doorzocht was..

„Toen ik haar vroeg verklaart de berichtgever van het blad, „waarom zij dit alles voor een volslagen vreemdelinge gedaan had, antwoordde de Nederlandse vrouw. Er werden reeds 12 personen uit de familie van deze ongelukkige vermoord door de Duitsers. Mij dunkt dat dit genoeg was."

ADELBORST ONDERSCHEIDEN.

Hare Majesteit de Koningin heeft het Bronzen Kruis toegekend aan een adelborst wegens zijn moed gedurende een gevecht in het Kanaal. Hij is een van de 30 officieren van de Nederlandse vloot, die in dergelijke omstandigheden gedecoreerd zijn; hij was aan boord van een kanonneerboot, die met andere kleine Nederlandse schepen patrouilleerde langs de Franse kust. Gedurende het gevecht liep hij verwondingen op in het gelaat; ondanks het feit, dat hij verblind was, bleef hij op zijn post en onderhield de radio-verbinding met het schip, dat de aanval leidde. Daardoor stelde hij den bevelvoerenden officier in de gelegenheid de strijd voort te zetten. Later weigerde hij verzorgd te worden vóór de andere gewonden geholpen waren.

Vier officieren van de vloot ontvingen het Bronzen Kruis wegens hun dapper gedrag; drie vliegers van de vloot ontvingen het vliegerskruis (Aneta).

DE LAATSTE VALKENIER GESTORVEN.

De laatste beroeps-valkenier van Europa is gestorven. Het was een zekere Molle uit Valkenswaard, die gedurende de Duitse bezetting stierf. Zijn twee zonen zijn niet van plan het beroep van hun vader voort te zetten. In de „New York Times" staat een artikeltje over dezen laatsten valkenier. Hierin wordt ook gemeld, dat de Duitsers alles in het werk stelden om de familie Molle in dienst te stellen van Goering, die veel voor deze oude sport gevoelt. De Duitsers zijn er echter nooit in geslaagd een van de Molle's zo ver te krijgen. Zij hebben tenslotte hun pogingen dan ook maar opgegeven.

— De Westafrikaanse troepen hebben verder voortgang gemaakt in de Kaladan-vallei aan het Arakanfront doch elders in Birma worden de verrichtingen beperkt tot patrouilleringen.

— Volgens de laatste berichten bevinden de Geallieerde troepen in Nederland zich binnen 8 kilometer van Breda.

— Het Geallieerde Hoofdkwartier maakte bekend, dat het vrije gebruik van de haven van Antwerpen nog slechts belemmerd wordt door enkele geïsoleerde en gedoemde vijandelijke kustkanonnen bij Vlissingen. De Duitsers trekken zich van de Schelde tot Tilburg terug, volgens AP's William Boni en er wordt thans een wedstrijd gehouden om de bruggen over de Maas te bereiken.

— Britse Mosquito's hebben Berlijn in de afgelopen nacht aangevallen vlak nadat Goebels klaar was met zijn redevoering tot de Duitse natie „om te vechten tot de dood".

— Regenvlagen en overstromingen hebben de verrichtingen aan het gehele Italiaanse front practisch tot stilstand gebracht.

Voor de vele blijken van belangstelling en medeleven ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van onzen beminden vader, wijlen den Heer

Arturo O. Leander Tam

betuigen wij hierdoor onzen hartgrondigen dank.

Tevens deelen wij hierdoor mede, geen bezoeken van rouwbeklag te kunnen afwachten.

W. E. Leander Tam,
Curacao 28 - 10 - '44 J. Ph. T. Leander Tam

Gisteren overleed tot onze groote droefheid onze innig geliefde Schoonmoeder

ERMELINA TRAM

in en ouderdom van 87 jaar

De teraardebestelling zal plaats hebben om 4.30 p.m. Sterfhuis Domi — Ojeda-Straat No. 90.

Namens de Familie,
Juan Silonero
Ernesto Silonero.

Curaçao 28 Oct. 1944.

De Nederlandse Pers herrijst in het Bevrijde Gebied.

door

A. K. van Riemsdijk

— Aneta staf-correspondent —

Het krantenleven bloeide weer op in het bevrijde gebied van Nederland. Het ging met een vurigheid en een frisheid vol beloften voor het na-oorlogse perswezen in Nederland, terwijl toch maar en tiende van Nederland bevrijd is.

In het bevrijde gebied, dat slechts drie van de vijftien grote steden van Nederland omvat zijn de omstandigheden op het randje van het wanhopige af. Alle voedsel is schaars en na jaren van Duitse bezetting zijn papiermachines zo goed als verdwenen en is papier zelf een zeldzaamheid geworden. Niettemin zijn enkele vrije en onafhankelijke dagbladen op vrij Nederlands gebied verschenen; het is voor het eerst sedert vier en een half jaar dat niet onder Duits toezicht staande bladen openlijk in Nederland verschijnen. Zij zijn gedrukt op enkele vellen papier en voornamelijk gewijd aan de voornaamste BBC-berichten en berichten van radio-Oranje:

Hun inhoud geeft echter blijk van een diep verlangen om in het bevrijde gebied het normale leven te hervatten. Voor mij echter — wiens werk het grotendeels was de honderden onder Duits toezicht uitgegeven bladen gedurende vier jaren te doorsnuffelen, het Duitse propaganda-vergift er uit te halen en de kleine kruimeltjes betrouwbaar nieuws over het werkelijk leven in Nederland op te sporen, komen deze bladen als een frisse wind in een met kolendamp verpeste kamer, als de werkelijke voorlopers van een herboren, gezonde en levende Nederlandse pers.

Kleine bladen uit de bevrijde Noordbrabantse, Gelderse en Limburgse gebieden komen nu regelmatig te Londen [maar niet in het vrije Nederlandse staatsdeel Curaçao, dat blijkbaar onder voogdij gehouden wordt]. Zij tonen de onmiskenbare tekenen van gezondheid en levenskracht. De redacteuren tonen vrij wat zij bedoelen en zij zeggen dat op een frisse en krachte wijze, als mannen, die na jaren van zwijgen hun stem hebben teruggevonden.

Deze bladen worden uitgegeven in bevrijde steden als Nijmegen, Eindhoven en Maastricht. Volgens een besluit van de Nederlandse regering zijn alle bladen die onder de bezetting bleven verschijnen verbannen, zodat wij nu allemaal nieuwe bladen hebben, herrezen bladen of uit de ondergrondse beweging opgestane bladen.

Het eerste Nederlandse sluikblad dat openbaar verscheen is „Het Parool" dat in de straten van Eindhoven en Maastricht verkocht werd enkele dagen na de bevrijding. Het was de uitgave van „Het Parool" no. 71. De voorgaande 70 nummers verschenen clandestien gedurende de bezetting en daar vele leden van de redactie nog in bezet gebied zijn heeft het blad de medewerking van zijn lezers ingeroepen.

Andere vrije Nederlandse bladen zijn „Dagblad van Midden en Oost Brabant" „Nijmegens Dagblad" „Eindhovens Dagblad", De Gelderlander", „Vertes" (dat tijdelijk de plaats inneemt van de verbannen Limburger Koerier) en „Advertentieblad van Limburg". Alle bladen geven ook Engels nieuws met het oog op de geallieerde soldaten en alle hebben zij ook artikelen in het Engels opgenomen om de geallieerden te bedanken.

Een blad dat zeer snel verscheen was „Mededelingen" dat door de gemeenteraad van Weert werd uitgegeven [sic] kort nadat de Britse soldaten binnentrokken. Het is een officiële uitgave van het gemeentebestuur, dat zal verschijnen tot er een regelmatige krant is. Het geeft oorlogs, wereld- en plaatselijk nieuws en ook worden er gedichten in afgedrukt over actuele gebeurtenissen en hoofdartikelen.

In een verslag over de aankomst van de geallieerden in de stad schreef dit blad, dat een geestdriftige inwoner van Weert over het kanaal zwom om toch maar de eerste Weertenaar te zijn, die de geallieerden begroette. Ook zegt dit blad dat Britse soldaten op de schouders over de vernielde kanaalbrug werden gedragen.

Duizenden kwamen uit de omliggende dorpen om de glorierijke gebeurtenis te Weert mede te maken. In de straten heerste de grootste opgetogenheid en overal wapperde Oranje en hing de nationale driekleur.

„De Sirene", met de trotse ondertitel: „Sluikblad, nu in het openbaar verschijnend", stilt zoveel mogelijk de nieuwshonger van de Ossenaars. Maar het mag nog niet — zoals in een bericht aan de lezers werd medegedeeld — verslag geven over militaire gebeurtenissen in dit gebied of advertenties aannemen omdat het te dicht bij de vuurlijn verschijnt. Een ander blad „Helmondse Dagblad" wordt geschreven, gezet en gedrukt op een plaats zo dicht bij het front, dat de lucht van de kruitdamp de drukkerij binnenkomt. Dit blad is een spruit van de „Aa-Bode" die het eerste verscheen in het gebied van Helmond.

Door het Besluit van de regering zijn vele van de vroegere invloedrijke bladen verbannen wanneer de bevrijding een feit wordt; er is slechts kans dat zij na een tijdelijke schorsing wanneer een grondige schoonmaak is gehouden en alle collaborateurs verwijderd zijn weer kunnen verschijnen.

Onder deze bladen vallen „De Telegraaf", „Het Algemeen Handelsblad" en de „Nieuwe Rotterdamse Courant". De advertentiekolommen van de op een blad verschijnende kranten toont hoezeer de zakenlui ondanks hun beperkte voorraden trachten de handel te hervatten.

Sommige advertenties herinneren dikwijls ongewild — aan de droeve dagen van de bezetting, zoals de onderstaande slagers-advertentie:

„Ik ben teruggekeerd uit een Duits concentratiekamp en ik deel mijn klanten mede, dat ik hen weer zal bedienen zoals vroeger".

Een andere advertentie werd geplaatst door een jongen zakenman uit Eindhoven. Er op wijzend, dat hij gedurende de bezetting „nederig werk" had verricht in plaats van grote winsten te maken op de zwarte markt of door collaboreren, vroeg hij nu in aanmerking te komen voor een betere positie.

Andere adverteerders maken bekend dat het Militair Gezag hun toelating heeft gegeven om hun winkels te openen en vragen aan het publiek mee te werken aan de opbouw van hun zaken tot het vroegere peil. danslessen en zangverenigingen, gen als gymnastiekcursussen, Verschillende private instellingen als gymnastiekcursussen, danslessen en zangverenigingen annonceren het hervatten van hun activiteit en vragen den leden om weer samen te komen en niet-leden te inviteren. Vele advertenties hebben betrekking op Engelse lessen, weer anderen bieden in het Engels „nice Dutch souvenirs" zoals schilderijtjes, geschilderde klompjes enz. aan. Een muziekwinkel adverteert een maandelijkse „Tuney Tuns" met Engelse en Noordamerikaanse dansen en filmliedjes. Opmerkelijk is het ontbreken van rouwadvertenties met een hakenkruis, zoals die in de onder Duits toezicht staande Nederlandse bladen verschenen.

De advertenties die nu de dood aankondigen van Nederlanders zijn niet gewijd aan personen, die „stierven voor den Fuhrer, ergens in Europa".

Twee rouwadvertenties illustreren dit zeer goed. Een gezin deelt mede bij de dood van een Nederlandsen politieman: Hij viel voor zijn Koningin en zijn Vaderland. Een andere: Hij viel in de ondergrondse strijd tegen de tyrannen.

Het Brabantse Volkslied.

Waar de luchten wijder worden,
't Waterland in bosch vergaat
En de schoone paarse heide
Eenzaam stil te bloeien staat,
Waar de dennen vroolijk jub'len
't Zonlicht fel door d'akkers staat,

Refrein

Daar is mijn Brabant, Lief Vaderland. (Bis)

Waar een volk van stoeren eenvoud,
Trouw aan God en trouw aan 't land,
Vreedzaam voor een schaam'le bete
Wroet en werkt in 't schrale zand
Waar in plicht, vreugd bleef behouden
Lach en luim de kroon nog spant,

Refrein

Waar naast ranke torenspitsen
Zwarte schouwen roet belaân,
Als twee teekenen van vrede
Hoog in donkere luchten staan,
Waar in soberheid en arbeid
Alle standen samengaan,

Refrein

ONS KONINKRIJK

OM DE VEROVERING VAN 'S-HERTOGENBOSCH.

door

ARNOLD VAS DIAS.

Met het Tweede Britse Leger.

De posities van de Britten, die tot in 's-Hertogenbosch doorgedrongen, werden geconsolideerd; maar de stad staat nog steeds bloot aan Duits granaatvuur.

Scherpschutters zijn nog steeds actief in het centrum van de stad, terwijl sterke Duitse eenheden het station en de wijk aan de Dommel bezet houden. 's-Hertogenbosch is een verlaten stad. De verdoofde inwoners verschuilen zich in de kelders tegen het bombardement.

Toen ik Donderdagmiddag de stad bezocht, waren de straten verlaten, de Britse patrouilles uitgezonderd, die naar scherpschutters zochten. Op de hoeken van de straten lagen Tommies achter zandzakken en ieder ogenblik knalden er geweerschoten. Tot nu toe is het aantal slachtoffers onder de burgerbevolking niet groot. De meeste mensen zijn in de stad gebleven, slechts vier of vijf duizend van een totaal van 48.000 werden ontruimd.

Er is voldoende voedsel aanwezig in de stad. Een vooraanstaande burger vertelde mij de gebeurtenissen van de afgelopen vier dagen.

„Het bombardement van de Geallieerden begon op Maandag. De bewoners van de nabijgelegen dorpen Berlicum en Roosmalen, zowel als die uit de buitenwijken werden in de stad gebracht, die voortdurend aan artillerievuur bloot stond. Dinsdagavond werden de buitenwijken Muntel en de Vliet bevrijd. Van het oude gedeelte van de stad uit konden de bewoners zien, hoe de Geallieerden met vreugde in de buitenwijken werden begroet.

's Nachts werd de Britse opmars gestuit, omdat de buitenwijken van het stadsgedeelte gescheiden zijn door de Zuid Willemsvaart en de Duitsers de bruggen hadden vernield. Onder bescherming van hun artillerie wisten Britse genie-troepen Woensdag een brug over het kanaal te slaan en in de namiddag trokken de soldaten de eigenlijke stad binnen, waarvan de bewoners uit de schuilhoeken te voorschijn kwamen om de Britten hartelijk te begroeten.

Intussen brak op de Markt een grote brand uit, die vijf gebouwen vernielde waaronder het bekende Lohengrin-restaurant. De brandweer kon het vuur niet blussen, omdat de Duitsers vóór zij terugtrokken, alle brandslangen hadden vernield.

Donderdagmorgen was er grote bedrijvigheid in de stad en overal zag men Britse soldaten, maar de inwoners zelf hielden zich nog verborgen uit angst voor het voortdurend granaatvuur. Terwijl ik aantekeningen voor dit relaas maakte, barsten boven mijn hoofd de granaten en in de verte — in de buurt van het station — klonk geweervuur. De laatste dagen stalen de Duitsers alles waar zij maar de hand op konden leggen.

Woensdag werd de bevolking nog gedwongen 400 fietsen in te leveren. Personen met een inkomen van meer dan ƒ 5000 per jaar moesten grote hoeveelheden hemden, handdoeken, sokken en zakdoeken afstaan. Velen werden gedwongen hun horloges aan de Duitse soldaten te geven. Ik zag arme families, die uit hun huizen verdreven waren en trachtten veiliger wijken te vinden, terwijl zij hun kinderen en schaarse bezittingen met zich mede droegen. De beroemde St. Janscathedraal is nog practisch onbeschadigd, alleen aan de ramen is enige schade toegebracht, daar de Duitsers een observatiepost in de toren hadden.

Toen ik Donderdagavond de stad verliet, richtten de Duitsers een geconcentreerd artillerievuur op de noodbrug over het kanaal. De stad, die nog rookte op vele plaatsen, zag er verlaten uit, terwijl duizenden inwoners zich gereed maakten om nog een nacht in hun schuilplaatsen door te brengen.

De dorpen in de omgeving hebben veel geleden. Ook te Schijndel is veel vernield. Alle fabrieken liggen in puin. Niettegenstaande al dit lijden is de bevolking opgelucht nu de Duitsers eindelijk verdreven zijn. Herhaaldelijk ziet men het aandoenlijke schouwspel van de Nederlandse vlag, die wapport boven de overblijfselen van wat eens een huis was. Men is reeds bezig sommige daken te repareren.

Nabij Vught probeerden de Duitsers nog de weg van Vught naar Tilburg bezet te houden, maar toen ik op weg naar 's-Hertogenbosch in de buurt van Vught passeerde, waren de Britten geconcentreerde aanvallen aan het doen op de Duitse stellingen aldaar. Bij St. Michiels Gestel werd een bruggenhoofd gevormd over het kleine riviertje, vanwaar een nieuwe Britse opmars in de richting van Helvoirt is ingezet.

ZUID-TILBURG IN ONZE HANDEN.

De Zuidelijke buitenwijken van Tilburg zijn in handen van de Geallieerden, die van Goirle uit oprukken. Ten Oosten van Tilburg trokken weer andere troepen op uit het Zuid-Oosten; zij hebben Moergestel ingenomen en naderen Oisterwijk.

De vijand is erg verspreid in de buurt van Tilburg, maar er zijn nog geen tekenen van een algemene terugtocht uit de sleutelpositie der Duitse linies in Midden-Brabant.

Het Duitse verzet nam toe langs de spoorlijn, die evenwijdig loopt met de grote weg van 's-Hertogenbosch naar Tilburg.

Toen Woensdagavond Orthen ingenomen werd, was het grootste gedeelte van 's-Hertogenbosch in handen van de Geallieerden: de stad werd daarna geleidelijk van Duitsers gezuiverd, maar in het Westen en Zuid-Westen van de stad werd nog doorgevochten. Verder naar het Westen rukten Geallieerden op naar Breda van het Zuid-Westen en het Zuid-Oosten en naderden de stad tot op 17 kilometer (Aneta).

SCHADEVERGOEDING GEEIST.

Daar is een steeds meer groeiende wens in Nederlandse kringen te Londen om het den vijand duidelijk te maken, dat hij schadevergoeding zal moeten geven aan Nederland voor het doelbewust bederven van de landbouwgronden door gebied af te staan aan Nederland. Van Kleffens heeft in „Foreign Affairs" reeds een artikel hieraan gewijd en het is te verwachten, dat deze waarschuwing nu op meer officiële wijze herhaald zal worden.

In sommige gevallen kunnen overstromingen als verdedigingsmiddel aangewend worden: er is hier en daar zoet water gebruikt om overstromingen te veroorzaken. Later echter is zeewater gebruikt waar het niet nodig was en nu brengt de vijand zelfs zeedijken tot ontploffing en heeft pompinstallaties buiten gebruik gesteld deze maatregelen werden ongetwijfeld alleen getroffen uit vernielzucht (Aneta).

HET LEVEN IN EEN BEVRIJDE STAD.

Frank Gillard, correspondent van de BBC, gaf een beschrijving van het leven in een bevrijde stad in Nederland, waarvan de naam niet genoemd wordt. Hij vertelde, dat er aan veel dingen gebrek is en dat het werk in de fabrieken stil ligt, daar deze veelal vernield zijn door militaire actie, maar dat de mensen vol goede moed zijn. Het krachtstation werd opgeblazen, zeide de correspondent en treinladingen machinerieën zijn door de Duitsers weggevoerd. De voorraden ruw materiaal zijn bijna uitgeput. Er is weinig te koop in de winkels en menig werkman heeft na de bittere ervaringen gedurende de Duitse bezetting, het pleizier in zijn werk verloren. Deze werklust is iets dat hij moet trachten te herwinnen, maar op het ogenblik krijgt hij er de kans nog niet voor.

Hij zeide, dat veel van de electrische artikelen, die te koop zijn, op order van de Duitsers gemaakt worden, daar deze al hun vernuft aangewend hebben om de door hen gemaakte artikelen te saboteren. De opvoeding van de kinderen is eveneens een probleem. De beste onderwijzers werden of naar Duitsland gevoerd of zijn ondergedoken. Op het ogenblik is er geen papier, er zijn geen boeken, er is geen brandstof om de scholen te verwarmen en er zijn maar enkele onderwijzers. De kinderen lopen dus maar vrij rond (Aneta).

DUITSE HOUDING T.A.V. PERS IN NEDERLAND.

De ondragelijke beperkingen, die aan de Nederlandse Pers door de Duitse overheersers werden opgelegd gedurende de laatste vier paren, worden bekend gemaakt in „De Gelderlander", een dagblad, dat weer in Nijmegen verschenen is, nadat het op 14 Maart 1942 had opgehouden te verschijnen, omdat het voortging de Duitse orders niet op te volgen.

„De Gelderlander" verscheen weer voor het eerst op 2 October, kort nadat de Geallieerde troepen Nijmegen bevrijd hadden en heeft nu een speciaal nummer gewijd aan de toestand tijdens de bezetting.

In een overzicht zeide de hoofdredacteur, dat toen „De Gelderlander" geschorst werd, er 1228 bepalingen gemaakt waren betreffende perszaken in Nederland. In een artikel van 8 bladzijden beschrijft de krant onder welke condities zij nog gedurende de bijna twee jaar wist te blijven bestaan zonder „haar ziel te verkopen" en vertelde van de druk, die geoefend werd teneinde haar langzamerhand te vervormen naar smaak van den bezetter. Zij onthulde de aanwijzingen, die door de Duitse Persautoriteiten gegeven werden bij de behandeling van onderwerpen als daar waren de val van Java in 1942 en radio-reden van Hare Majesteit de Koningin andere leden van de Nederlandse Koninklijke familie (Aneta).

DR. BENDIEN †.

Te Londen werd bericht ontvangen, dat Dr. S. G. T. Bendien, een beroemde kankerspecialist in Nederland overleed in 1942. Zijn dood bleek uit een aankondiging van de verloving van zijn zoon, Luitenant G. W. Bendien en Mejuffrouw Dora Dawson. In medische kringen is men zeer benieuwd om te vernemen of Bendien voor zijn dood een middel vond om kanker te genezen; aan het zoeken hiervan besteedde hij zijn tijd. De medische specialisten zullen de naam van dezen dorpsdokter, die tot 1930 in de omgeving van Zeist werkte en toen plotseling wereldberoemd werd niet vergeten. Hij werd een wereldfiguur door zijn diagnose van kanker in het beginstadium. Zijn ontdekking trok algemeen de aandacht en er werd een levendige gedachtenwisseling uit geboren (Aneta).